

У ЦАРСТВУ РЕЧИ

Лексичке, семантичке и стилске вежбе

1. Поред наведених речи из енглеског језика напиши речи из српског језика са истим или сличним значењем.

- а) компјутер: ;
- б) кул: ;
- в) супер: ;
- г) ивент: ;
- д) имиџ: ;
- ђ) хејтовати: .

2. Напиши значење наведених речи:

- а) рестартовати: ;
- б) апдејтовати: ;
- в) хендловати: ;
- г) мејнстрим: ;
- д) дислајк: ;
- ђ) лајковати: .

3. Заокружи слово испред значења подвучене речи.

- ▶ Сачекавши да газда и газдарица с калфама оду на јутрење, он узе из газдиног органа бочицу с мастилом, држаљу са зарђалим пером и, раширивши испред себе изгужвани лист хартије, поче да пише.

калфа

- а) власник занатске радње;
- б) црквени великодостојник;
- в) занатлијски помоћник.

- ▶ Кад то виђе царица Милица,
она паде на камен студени,
она паде, пак се обезнани.

обезнани се

- а) обесхрабрити се;
- б) онесвестити се;
- в) веома се наљутити.

4. У следећем низу пронађи **синонимске парове** и препиши их:

ђак, кућа, ученик, ватра, оглед, бој, дом, кукавица, огањ, пут, амбис,
страшљивац, борба, понор, експеримент, друм.

.....;

.....;

.....;

.....;

5. Повежи **антонимске парове** у следећим низовима.

прошлост	лудост
младост	ноћ
мудрост	будућност
отвореност	жалост
грубост	старост
радост	затвореност
дан	нежност

6. Застареле речи замени савременим речима из понуђеног низа:

географија, бицикл, коњ, кројач, расипати, кафана, храброст,
корист, двориште, башта.

харчити	<input type="text"/>	;	велосипед	<input type="text"/>	;
земљопис	<input type="text"/>	;	ат	<input type="text"/>	;
механа	<input type="text"/>	;	фајда	<input type="text"/>	;
терзија	<input type="text"/>	;	кураж	<input type="text"/>	;
градина	<input type="text"/>	;	авлија	<input type="text"/>	.

7. Повежи дате речи са њиховим значењем.

плебисцит	преношење знања, обичаја, веровања с генерације на генерацију
ксилофон	горњи град, градска тврђава у старим грчким градовима
акропољ	врста музичког инструмента
носталгија	комад танке и прозирне тканине за покривање лица
копрена	туговање и чежња за родним крајем, прошлошћу
традиција	непосредно гласање народа о неком питању

8. Испред стручног назива (термина) напиши број одговарајућег значења.

☐	деклинација	1. промена глагола
☐	нарација	2. падежна промена
☐	дескрипција	3. приповедање
☐	пејзаж	4. описивање
☐	конјугација	5. поређење
☐	компарација	6. опис природе

9. За сваку дату реч напиши синоним и антоним.

	Синоним	Антоним
мрак		
див		
сиромаштво		
поћи		
говорити		

10. Повежи речи из турског језика (турцизме) са њиховим значењем.

кадифа	госпођа
кајгана	врста војничке капе, кацига
кадуна	врста јела од кукурузног брашна
качамак	јело од јаја
калпак	сомот, плиш

11. У низу речи подвуци **придеве** који означавају позитивне особине:

речит, причљивост, брбљив, храброст, племенит, дарежљив, праштање, лепота, искрен, самосталан, себичност, тврдоглавост, упоран, разуман.

12. Од следећих узвика сачини **ономатопејске речи** и употреби их у датим реченицама као глаголе.

- а) крц, пуц Гранчице под мојим ногама су и
- б) бућ А онда је камен у воду.
- в) ку-ку Та кукавица је целу ноћ под прозором.
- г) гу-гу Голуб и голубица у крошњи наше трешње.

13. Датим именицама допуни народна поређења:

рогови, дрен, клин, мрав, очи, мачка

- Здрав као Вредан као
- Чува га као у глави. Пазе се као и миш.
- Сигуран као врбов Слажу се као у врећи.

14. Додавањем одређених глагола из понуђеног низа предметима и појавама припиши особине личности:

скакутати, смешити се, сакрити се, плакати, обрадовати се.

- а) Поток весело кроз шуму.
- б) Месец се враголасто у тамној ноћи, а онда се наједном иза облака.
- в) Облаци су целу ноћ.
- г) Земља се топлој кишици.
- Стилско изражајно средство у овим реченицама зове се

15. Потруди се да напишеш

а) реченицу у којој ћеш употребити **персонификацију**:

.....
.....

б) реченицу у којој ћеш употребити **контраст**:

.....
.....

16. Допуни започета **поређења**.

а) Смејао се као да

б) Трчао је као да

в) Њене очи су биле тамне као

17. Протумачи следећу метафору онако како је ти разумеш.

Оцима је причао више него речима.

.....

18. Напиши пет ономатопејских речи.

.....

19. **Хипербола** је често присутна у свакодневном говору када хоћемо да изразимо нека своја нарочита осећања, расположења, стања.

- Сети се неких хипербола које често чујеш или користиш и напиши бар један пример.

.....
.....

(Ево мале помоћи: *Умирем од глади!* То сви кажемо када желимо да опишемо свој апетит после седмог часа.)

20. „Оживећеш” предмете *столица*, *креда* и *књиџа* стилском фигуром која се зове:

.....

- За сваку од наведених речи напиши реченицу у којој ћеш употребити ово стилско средство.

СТОЛИЦА

КРЕДА

КЊИГА

.....
.....
.....